

Vlaams
Parlement

vergadering **C67 – ECO11**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 28 november 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het stijgend aantal schorsingen van werkzoekenden - 186 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over passende dienstbetrekkingen - 237 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borghet tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opleiding en activering van PWA'ers - 287 (2013-2014)	7
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten en de DISPO-procedure - 315 (2013-2014)	10

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het stijgend aantal schorsingen van werkzoekenden

- 186 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over passende dienstbetrekkingen

- 237 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, minister, collega's, ik begin met een korte situatieschets van het stijgend aantal schorsingen van werkzoekenden, want die hebben tot een aantal vragen geleid.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) geeft systematisch elektronische informatie door aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) over de acties die een werkzoekende al dan niet onderneemt om effectief werk te zoeken. Wanneer een werkzoekende een aanbod of een uitnodiging voor bemiddeling van de VDAB weigert, is de VDAB verplicht om dit, uiteraard met medeweten van de werkzoekende, aan de RVA te signaleren.

Uit cijfers van de RVA blijkt dat het aantal werklozen dat een job of een opleiding weigert, fors gestegen is. Vooral in Vlaanderen zou dat het geval zijn: volgens de cijfers van de RVA steeg het aantal schorsingen van 2914 in 2012 naar al 4340 dit jaar. Ik heb mijn vraag een goede maand geleden al ingediend, maar die werd door andere besprekingen en om allerlei redenen uitgesteld tot vandaag. De cijfers die in de media werden genoemd, dateren van begin oktober.

Minister, indien u deze cijfers kunt bevestigen, moeten we vaststellen dat de Vlaamse arbeidsmarkt in toenemende mate geconfronteerd wordt met werklozen die een opleiding of een werkaanbieding weigeren en zich dus dreigen te nestelen in de, vaak langdurige, werkloosheid. Dat is uiteraard onaanvaardbaar, een werkloze dient geactiveerd te worden en moet initiatieven nemen en aantoonbare inspanningen doen om aan werk te geraken. Activering is – terecht – één van de voornaamste pijlers uit het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Werkonwilligen en werkweigeraars kunnen we dan ook niet tolereren.

Minister, daarom heb ik een aantal vragen. Kunt u de geciteerde cijfers bevestigen? Hoeveel transmissies werden er in 2012 en dit jaar effectief al gedaan wegens werkweigering of wegens het onvoldoende meewerken bij de uitvoering van het trajectplan? Hoeveel schorsingen en uitsluitingen had dit tot gevolg?

Hoe reageert u desgevallend op de sterke stijging? Wat is daarvoor volgens u de verklaring?

Op 28 januari 2010 zei u hier in de commissie Werk: "Voor de langdurig werklozen heeft de VDAB zich geëngageerd om alle werkzoekenden die worden uitgenodigd door de RVA in het kader van de opvolging van hun zoekgedrag en die de afgelopen twee jaar geen begeleiding of geen begeleidingsaanbod gekregen hebben, een aanbod tot begeleiding te doen." Werd deze doelstelling gerealiseerd? Worden er ter zake bijkomende inspanningen gedaan?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Voorzitter, minister, mijn vraag ligt enigszins in het verlengde van de vorige vraag, maar gaat slechts over een deelaspect ervan. Ik wou met een schriftelijke vraag eerst even polsen of er een effect merkbaar was van de maatregel die federaal genomen is om de afstand tussen woon- en werkplaats voor een passende dienstbetrekking te verlengen.

U hebt mij geantwoord dat die notie binnen het aspect van het al dan niet weigeren van een passende dienstbetrekking valt. U gaf me de cijfers van de transmissies die zijn gebeurd op basis van het weigeren van een passende dienstbetrekking. Het gaat om relatief lage cijfers. Het totaal van de transmissies gaat over de tienduizend, hier gaat het slechts over enkele honderden. De cijfers schommelen bovendien redelijk hard, want in 2008 ging het over een achthonderdtal mensen, in 2010 over ongeveer driehonderd en in 2012 zaten we terug aan vijfhonderd mensen.

Wat verklaart het schommelen van het aantal transmissies wegens het weigeren van een passende dienstbetrekking?

U gaf in uw schriftelijk antwoord te kennen dat de relatief weinige transmissies op deze basis, te maken hebben met het feit dat werkgevers niet altijd geneigd zijn om de VDAB of private bemiddelingsdiensten te melden dat iemand niet is komen opdagen of geen ernstige sollicitatie heeft gedaan. Zult u bijkomende maatregelen nemen op dit vlak?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, ik heb een kort informatief vraagje bij de vraag van de heer Van Rompuy over de passende dienstbetrekking. Ik weet niet of u er vandaag op zult kunnen antwoorden, maar misschien kunt u me het antwoord schriftelijk meedelen.

Een aantal jaar geleden was er inderdaad de uitbreiding. Ik vond dat heel positief, vooral met het oog op de bevordering van de mobiliteit tussen de gewesten. Hebben de cijfers die de heer Van Rompuy heeft opgevraagd, vooral betrekking op weigeringen binnen de eigen gewesten of vooral als het gaat over mobiliteit tussen Wallonië en Vlaanderen? Wordt dit laatste meer geweigerd dan binnen het eigen gewest? Ik weet dat dit een heel specifieke vraag is, maar het zou voor het bevorderen van de mobiliteit interessant zijn om te weten waar precies de zwakke punten zitten.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Fournier, ik twijfel eraan of we de specifieke cijfers hebben over het weigeren van een job in een ander gewest, maar ik zal het navragen.

Wat de passende betrekkingen betreft, wordt dit niet in functie van afstand en andere elementen opgesplitst. De cijfergegevens slaan op de passende betrekkingen in hun geheel. Ik betwijfel of dit apart in kaart wordt gebracht. Ik zal het navragen. Indien dit toch het geval zou zijn, zal ik die informatie aan het verslag laten toevoegen.

De cijfers die de heer Janssens heeft aangehaald, slaan op het aantal schorsingen in Vlaanderen. Die cijfers zijn afkomstig van de RVA. Ik kan die cijfers niet bevestigen, maar ik heb geen reden om aan hun juistheid te twijfelen. Ik kan die cijfers bevestigen noch ontkennen.

In 2012 zijn 508 transmissies uitgevoerd. Eind september 2013 waren voor dit jaar al 408 transmissies uitgevoerd. Dat zijn de aantallen die de heer Van Rompuy heeft ontvangen. Het gaat om transmissies ten gevolge van de weigering van een werkzoekende om op een passende betrekking in te gaan of om zich na een doorverwijzing door de VDAB bij de werkgever aan te bieden. Daarnaast zijn in 2012 en 2013 nog eens respectievelijk 1382 en 1419 transmissies uitgevoerd omdat de werkzoekende weigerde de in de trajectovereenkomst opgenomen acties en afspraken uit te voeren of na te leven. Het gaat, met andere woorden, niet enkel om de weigering een passende betrekking te aanvaarden of op een doorverwijzing in te gaan: het gaat ook om de mensen die niet in een traject stappen.

De VDAB beschikt niet over gegevens met betrekking tot het aantal schorsingen en uitsluitingen die naar aanleiding van de transmissies door de VDAB door de RVA worden uitgesproken. Dat is een probleem waarvan we al lang op de hoogte zijn. De VDAB gaat over

tot een transmissie en vervolgens beslist de RVA autonoom wat hiermee gebeurt. Er is in feite geen feedback.

Een sluitende verklaring voor de evolutie van het aantal transmissies heb ik niet. Ik kan me ook niet uitspreken over de reden van de toename van het aantal schorsingen of uitsluitingen. Die beslissingen worden door de RVA genomen.

Diverse factoren bepalen de mate waarin meer of minder transmissies worden uitgevoerd ten gevolge van de weigering een passende dienstbetrekking te aanvaarden. Het gaat onder meer om het aantal beschikbare vacatures, om het aantal werkzoekenden en om de match tussen beide factoren. Er moet immers sprake zijn van een passend aanbod. Het gaat ook om de motivatie van de werkzoekende en om de mate waarin de werkgever feedback levert over de door de VDAB doorverwezen werkzoekenden.

Sinds het najaar van 2013 zet de VDAB in op de verzameling en het gebruik van sollicitatie-feedback. Dat is voor iedereen interessant. Het is alvast de bedoeling met betrekking tot de 50-plussers een nieuw project op te zetten. Een nieuw akkoord met betrekking tot de 50-plussers moet ertoe leiden dat de werkgever altijd om feedback zal worden gevraagd. Die feedback heeft een dubbel effect. We kunnen de werkgever sensibiliseren, zeker ten aanzien van doelgroepen als de 50-plussers. De vraag is dan immers waarom een 50-plusser niet is aangeworven. Daarnaast krijgen we bijkomende informatie die ons nog beter in staat zal stellen 50-plussers te begeleiden. Indien we weten waarom iemand al dan niet is aangeworven, kunnen we daar beter op inzetten. Dit geldt niet enkel voor de 50-plussers, maar ook voor de andere doelgroepen.

Het is de bedoeling werkgevers en onze eigen consulenten systematischer om sollicitatiefeedback te vragen. We hebben de werkgeversorganisaties gevraagd hun leden van het nut van de verschaffing van sollicitatiefeedback aan de VDAB te overtuigen. Ik ben ervan overtuigd dat we de werkzoekenden op die manier nog meer maatwerk kunnen leveren.

Op 28 januari 2013 heb ik in de commissie een aantal uitspraken gedaan over de engagementen van de VDAB ten aanzien van langdurig werklozen. Met het sluitend maatpak voor werkzoekenden tracht de VDAB vooral preventief op te treden. Dit neemt niet weg dat er nog steeds langdurig werklozen zijn. Als ze de voorgaande twee jaren geen actie hebben ondernomen, worden die mensen systematisch in de begeleiding opgenomen. De VDAB voorziet voor deze groep in een grondige heroriëntering of zelfs oriëntering en in een competentieversterking. Hiervoor worden verschillende instrumenten ingezet, zoals het werkplekleren, opleidingen en gekwalificeerde opleidingstrajecten.

Sommige langdurig werklozen zijn natuurlijk uiterst kwetsbaar. Voor hen wordt in een aanbod op maat voorzien. Er zijn projecten en tewerkstellingsmaatregelen, zoals een begeleiding Werkervaring, de sociale inschakelingseconomie (SINE) of een tewerkstelling in een sociale werkplaats. Voor die werkzoekenden kan een dergelijk aanbod een eerste nieuwe werkervaring na lange tijd betekenen.

Voor een aantal langdurig werklozen is een traject naar werk zelfs geen haalbare kaart. Die werkzoekenden kunnen in de activeringstrajecten of in de arbeidszorg terecht. Het is evenwel steeds de bedoeling van minister Van den Bossche en van mezelf hen nadien naar een tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit te laten doorstromen.

In de beheersovereenkomst is een aparte doelstelling met betrekking tot de uitstroom van langdurig werkzoekenden naar werk opgenomen. In de beheersovereenkomst is die doelstelling op 11,5 procent gelegd. In het jaarlijks ondernemingsplan (JOP) is dat ondertussen tot 14 procent opgetrokken. In de eerste helft van 2013 is een uitstroom van 13,6 procent gehaald. Dat lijkt natuurlijk heel laag, maar we moeten allemaal beseffen hoe zwaar die groep is. Het gaat hier om mensen die echt langdurig werkloos zijn. Zij zijn het moeilijkst activeerbaar. De doelstelling in de beheersovereenkomst, een uitstroom van 11,5 procent, wordt ruim gehaald. Gedurende het eerste jaar is 13,6 procent op die manier uitgestroomd.

Volgens mij zullen ze de doelstelling in het JOP, 14 procent, wellicht ook nog halen. De VDAB bereikt overigens 93,5 procent van de langdurig werklozen. Wat deze groep betreft, is dat een zeer goed resultaat.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, u hebt in uw antwoord vermeld dat er meer feedback van de werkgever over 50-plussers zal komen. Dat is een goede zaak.

We zouden echter ook nog op iets anders willen aandringen. Het valt immers te betreuren dat de RVA geen feedback levert. Er zou meer feedback moeten worden uitgewisseld tussen de RVA en de VDAB of tussen de Vlaamse minister van Werk en de federale minister van Werk. U kunt de cijfers die de RVA heeft vermeld in de media alleen maar stilzwijgend bevestigen. U zegt dat u kunt bevestigen noch ontkennen, dus u gaat er net als wij van uit dat die cijfers inderdaad correct zijn. Dat is confronterend. In 2012 waren er 2914 schorsingen. In oktober van dit jaar, toen de RVA deze cijfers bekendmaakte, zaten we al aan 4340. We zullen eind dit jaar wellicht afronden op 5000 of iets meer. Dat is bijna een verdubbeling, of minstens een stijging van 75 procent ten opzichte van vorig jaar.

We worden geconfronteerd met een toenemend aantal werkzoekenden dat we blijkbaar niet meer geactiveerd krijgen. Als we dan weten dat ongeveer 60 procent van de werklozen meer dan twee jaar een uitkering krijgt en dat een op de drie zelfs langer dan vijf jaar een uitkering krijgt van de RVA, dan denk ik dat dit alleen maar confronterend is, zowel voor u als voor ons. Het is ook een last is voor de arbeidsmarkt dat een toenemend aantal mensen op jaarbasis niet meer geactiveerd geraakt.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Minister, als ik de transmissies optel – het aantal dat ik heb genoemd, minder dan 1000 plus 1200 voor het niet volgen van een traject – dan gaat het over ruim 2000 mensen. Ik denk dat er tienmaal meer transmissies zijn per jaar. Wat is de bulk van de transmissies? Waarover gaat het precies?

Zijn er ook mensen die een job weigeren of die niet meestappen in een traject, waarbij er een schorsing volgt van de RVA, maar die niet via de VDAB passeren? Of moeten zij altijd via de VDAB passeren? Kan er dus buiten de VDAB tot schorsing worden overgegaan?

Minister Philippe Muyters: Er zijn twee parallelle systemen. Er is de transmissie van de VDAB, maar daarbij heeft de RVA nog altijd de mogelijkheid om zelf werklozen op te roepen en te controleren of zij voldoende actie ondernemen in hun zoektocht naar een nieuwe job. Als de RVA los van de VDAB van oordeel is dat dit niet gebeurt, kan ze nog altijd schorsen.

Mijnheer Janssens, ik ben het niet met u eens dat dit allemaal mensen zijn die niet kunnen worden geactiveerd. Iemand kan nog altijd de bewuste keuze maken om niet te gaan werken. Dat is een mogelijkheid. Men kan enkel activeren wie geactiveerd wil worden. Het is dus mogelijk dat het mensen betreft die een keuze hebben gemaakt, maar die voorlopig nog een werkloosheidsuitkering krijgen. Men kan enkel een beroep doen op een uitkering als men de stap naar werken wil zetten. Het is dan ook een goede zaak dat dit goed wordt gecontroleerd.

Ik ben het wel met u eens dat dit voornamelijk een federale bevoegdheid is, maar dat daar na de zesde staatshervorming wel iets verandert.

Ik heb een aantal cijfers genoemd. In 2012 waren er 508 transmissies ten gevolge van de weigering van een werkzoekende van een passende dienstbetrekking. In 2013 waren dat er 408. De volledige cijfers over de transmissies zal ik u laten bezorgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opleiding en activering van PWA's - 287 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, deze vraag om uitleg is eigenlijk een vervolg op mijn schriftelijke vraag 916 van 2 juli 2013, waarop ik van de minister een kort en zeer verrassend antwoord mocht ontvangen. Ik stel meestal schriftelijke vragen en vragen om uitleg in de welzijnsfeer. Daar krijg ik meestal een heel uitvoerig antwoord. Ik was dan ook verrast door dit korte antwoord. Dat is de reden waarom ik deze vraag om uitleg hier stel vandaag.

De Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) zijn tot de uitvoering van de zesde staatshervorming een federale bevoegdheid. Zij hebben echter een rechtstreekse invloed op het activeringsbeleid van de VDAB, helaas in negatieve zin. De PWA's staan immers te boek als werkloosheidsvallen. Niet alleen kunnen werkzoekenden via de PWA's maandelijks maximaal 184,5 euro bijverdienen, meer nog remmen de PWA's werkzoekenden af om door te stromen omwille van de vrijstellingsmogelijkheden.

Wie gedurende 6 maanden minimaal 180 uren in totaal presteert in het PWA kan een minivrijstelling genieten, waardoor de betrokkene bij de RVA een vrijstelling krijgt van de toepassing van de procedure voor de activering van het zoekgedrag naar werk. Officieel moet de betrokkene nog steeds een passende dienstbetrekking aanvaarden, beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en ingeschreven zijn als werkzoekende. Wie een arbeidsongeschiktheid van 33 procent heeft of als stadswachter werkt, krijgt een maxivrijstelling en is dus niet langer beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Vermits heel wat – hoofdzakelijk vrouwelijke – PWA's poetswerk en andere huishoudelijke hulp verrichten, komen ze nochtans in aanmerking voor doorstroom naar dienstenchequejobs. Zeker nu de federale wetgever bedrijven heeft verplicht om minstens 60 procent van hun aanwervingen te realiseren met het aantrekken van uitkeringsgerechtigde volledig werkzoekenden, zouden PWA's die al zouden doorstromen daarvoor in aanmerking komen. Maar zij hebben bovendien een terugkeergarantie naar hun oude werklozenstatuut. PWA's die, met andere woorden, toch naar dienstencheques gaan, maar om de een of andere reden het niet zien zitten, kunnen nog altijd terugkeren naar hun oude werklozenstatuut als PWA'er.

Een ander probleem is dat PWA's, volgens artikel 79, paragraaf 9, tweede lid, van de werkloosheidsreglementering, verplicht zijn om één vierde van 20 procent van de middelen die de PWA ontvangt van de uitgever van de PWA-cheques aan te wenden voor de opleiding van PWA-werknemers. Minister, in een krant van 27 juni 2013 was er een minidebatje tussen de federale minister van Werk en uzelf. De federale minister van Werk liet daar optekenen dat zij "inderdaad verplicht zijn om opleidingen voor PWA's te betalen", maar dat de PWA's vandaag vaak samenzitten met de VDAB, die de opleidingen organiseert. "De organisatie van de opleidingen is niet per se onze taak." Het klopt dat de 'organisatie' van die opleidingen niet de taak van die PWA's is, maar de financiering ervan, volgens het percentage bepaald in de federale werkloosheidsreglementering, is dat wel. Daar wringt het schoentje, want wie cijfers vraagt over de bestedingen van PWA's aan opleidingen vangt keer op keer bot.

Minister, anderzijds zegt u in hetzelfde krantenartikel dat "het totaal niet duidelijk is hoeveel geld we volgend jaar zullen krijgen om werklozen op te leiden voor de arbeidsmarkt". Dat is toch een opmerkelijk statement vermits het merendeel van de PWA's gewoon beschikbaar moet blijven voor de arbeidsmarkt en dus evengoed door de VDAB moet worden geactiveerd. Dat blijkt trouwens ook uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag waaraan ik daarnet heb gerefereerd. Daar staat duidelijk dat "PWA-werknemers ingeschreven zijn als werkzoekende en opgenomen worden in het sluitend maatpak". Wat echter zeer opmerkelijk

is in uw antwoord, is de volgende zin: “De VDAB kan hen niet identificeren in de databank, zij worden als gewone werkzoekenden beschouwd.”

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat er ook in dit dossier ruis zit op de lijn tussen de federale en de Vlaamse minister van Werk. Het is zeer vreemd dat de VDAB niet weet wie in een PWA-statuut werkt, terwijl dat toch rechtstreekse gevolgen kan hebben voor de VDAB-consulent die de PWA'er moet – of in het geval van een vrijstelling niet mag – activeren. Het is bovendien voor de VDAB financieel geen goede zaak. Als de VDAB niet weet wie in het PWA-statuut zit, weet hij dus ook niet wie in aanmerking komt voor de 20 procent van de PWA-winsten die moeten worden gestopt in de opleiding van de PWA-werknemers. Anderzijds ontsnappen de PWA's mogelijk de dans bij gebrek aan vragen vanuit de VDAB om die 20 procent effectief te besteden.

Minister, daarom heb ik een aantal vragen, in de hoop dat er met betrekking tot dit probleem meer duidelijkheid komt.

Hoe komt het dat de VDAB niet beschikt over de gegevens inzake de PWA'ers? Dat lijkt mij zeer eigenaardig. Betekent dit dan dat soms PWA'ers die genieten van een mini- of maxivrijstelling door de VDAB worden opgeroepen? Zo ja, hoe gaat de VDAB daarmee om? Wat gebeurt er als de VDAB wordt geconfronteerd met een PWA'er die na doorstroom naar het dienstenchequecircuit een beroep doet op zijn terugkeermogelijkheid? Blijft de VDAB die persoon verder activeren? Zo ja, in welke richting?

Minister, zult u een initiatief nemen zodat de VDAB duidelijkheid krijgt over welke werkzoekenden actief zijn in de PWA's om op die manier het activeringsbeleid te kunnen verfijnen?

Is er geen enkel overleg tussen de VDAB en het federale niveau om te weten hoeveel middelen er moeten worden besteed door de PWA's zelf voor de opleiding van hun werknemers? Zo neen, betekent dit dan dat de VDAB als organisator van de opleidingen mogelijk financiële middelen vanuit de PWA's misloopt?

Minister, bent u bereid om op korte termijn met uw federale collega van Werk contact op te nemen om duidelijkheid te krijgen over de concrete bedragen die PWA's, conform de federale werkloosheidsreglementering, moeten investeren in de opleiding van hun PWA-werknemers en om de informatiedoorstroming te verbeteren zodat de VDAB wel kan beschikken over de gegevens van PWA'ers en hun doorstroom?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik begrijp dat er heel wat verwarring is. Het is dan ook niet slecht dat een en ander met de zesde staatshervorming wijzigt.

Voor ons en voor de VDAB is het eigenlijk vrij eenvoudig. Wij beschouwen een PWA'er als iemand die als werkzoekende beschikbaar moet blijven op de arbeidsmarkt. PWA'ers worden ingeschreven in de categorie van de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Zij zijn niet detecteerbaar, maar de VDAB heeft ten aanzien van die groep ook geen enkele andere verplichting dan ten aanzien van elke andere uitkeringsgerechtigde werkloze: begeleiden en bemiddelen met het oog op werk. Voor ons is een PWA'er dus een uitkeringsgerechtigde werkzoekende als gelijk welke andere.

Het kan dan inderdaad gebeuren dat de VDAB personen met een minivrijstelling oproept voor begeleiding. Zoals u zelf aangeeft, moeten die personen ingeschreven zijn als werkzoekende en dus ook reageren op passende dienstbetrekkingen en beschikbaar zijn. Personen met een maxivrijstelling worden niet opgeroepen, want, zoals u zelf ook zei, zijn zij in principe niet ingeschreven bij de VDAB als werkzoekende.

De VDAB geeft geen specifieke opdrachten naar PWA's en kan dan ook enkel vaststellen dat een persoon die doorgestroomd is naar het dienstenchequecircuit gebruik wil maken van zijn

terugkeermogelijkheid. Als zij die mogelijkheid hebben, kunnen zij daar gebruik van maken. Wij zullen dat dan vaststellen.

Ik wens de PWA-maatregel ten gronde te bekijken in het kader van de zesde staats-hervorming. In afwachting daarvan worden de PWA-werknemers door de VDAB behandeld zoals alle andere gewone werkzoekenden.

Eerst en vooral wil ik een onderscheid maken tussen wie de initiatiefnemer is om een opleiding te volgen. Ten eerste kan een PWA'er op eigen initiatief een opleiding vragen. Zoals bij andere werkzoekenden kan hij die opleiding kosteloos volgen indien die past in een traject naar werk. Ten tweede is in de federale wetgeving de verplichting opgenomen dat PWA's een deel van de inkomsten uit de verkoop van PWA-cheques moeten besteden aan de vorming voor PWA-werknemers. Het is de taak van de federale overheid om daarop toe te zien, niet de mijne. Een PWA-kantoor of PWA-organisatie die een opleiding wil organiseren voor zijn werknemers wordt door de VDAB beschouwd als een werkgever die opleidingen kan komen 'kopen' bij de VDAB voor zijn werknemers.

De VDAB hanteert een vrijstellingsbeleid voor risicowerknemers, waardoor er in een bepaalde vrijstelling op het bedrag van opleidingskost wordt voorzien. Het is dus mogelijk dat een PWA-kantoor of PWA-organisatie een opleiding goedkoper kan krijgen bij de VDAB dan bij een andere aanbieder. De PWA-organisatie of PWA-ondernemer kan zijn PWA'ers dus ook gewoon op de markt een opleiding laten volgen. Het staat de PWA vrij om voor de vorming van zijn werknemers een beroep te doen op de VDAB of op een andere aanbieder.

Kortom, het lijkt me niet nodig om contact op te nemen met mijn federale collega om meer duidelijkheid te krijgen. PWA'ers zijn werkzoekenden, behalve als ze zijn ingeschreven. Als ze niet zijn ingeschreven, worden ze niet verder gedaan. Het systeem is aan hervorming toe. Dat kan naar aanleiding van de zesde staats-hervorming.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, ik vind het zeer cru dat u zegt dat u geen nood hebt om samen te zitten met uw federale collega. Ik denk dat die nood er altijd mag en moet zijn ter verbetering van het systeem. *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

De oorspronkelijke betekenis van het PWA-systeem was, dacht ik toch, om langdurig werklozen een bepaalde arbeidsattitude aan te brengen met de bedoeling dat ze nadien doorstromen naar het normale arbeidscircuit. Nu, ik denk dat we met z'n allen kunnen vaststellen dat heel veel mensen die vandaag in dat statuut zitten perfect in aanmerking komen om een volgende stap te zetten, zoals naar het dienstenchequesysteem. Maar dat gebeurt dus niet.

Hoe je het ook draait of keert: er zijn raakvlakken met het federale gegeven. Ik vind dus dat u daar wel over moet samenzitten en bekijken op welke manier we dat kunnen bijschaven om tot een resultaat te komen dat een win-winsituatie geeft voor elkeen, zowel voor de werklozen als voor de VDAB en voor de RVA-uitkering op het federale niveau. Ik betreur dat er pingpong wordt gespeeld en dat men zegt: "Dat is niet voor ons, dat wel. Dat doen wij wel, dat niet".

Er zijn hiaten. Dat erkent u. U hoopt die op te lossen met de zesde staats-hervorming. Ik denk dat het belangrijk is om daar wel over samen te zitten, te bekijken waar de pijnpunten zitten en op welke manier we die kunnen aanpakken.

Minister Philippe Muylers: U gaf in het begin de indruk dat ik niet wil samenzitten. Dat is een totaal verkeerde perceptie, want wij zitten wel samen. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borgh)*

Neen, neen, neen. U mag niet overdrijven. Nadien hebt u het juist gezegd, maar in het begin hebt u gezegd dat het straf is dat ik niet zou willen samenzitten. Ik zie er het nut niet van in

samen te zitten over dit punt. Binnen zes maanden is er normaal de overdracht via de zesde staats hervorming. Ik zie er het nut niet van in om dat systeem nu nog grondig te wijzigen.

De PWA'er is een werkzoekende en wordt ook beschouwd als een werkzoekende. De opleiding kan worden gevolgd bij de VDAB. Het is prima dat de mensen kunnen doorstromen. Dat zij hun positie terug kunnen innemen, is het gevolg van een federale wetgeving. Ik kan mij niet inbeelden dat dat nog zal worden gewijzigd voor zes maanden. Ik zie daar echt de zin niet van in.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik heb heel veel sympathie voor de oproep van mevrouw Van der Borgh tot meer samenwerking tussen beleidsniveaus. Wij hebben daar ook al toe opgeroepen.

Ik begrijp ook haar ongeduld, maar binnen een aantal maanden worden we zelf bevoegd voor een pakket waarbij we het doelgroepenbeleid, de beschikbaarheid, de dienstencheques in eigen hand kunnen hebben. Dan hebben we op dat moment alle kaarten in de hand om het zelf te doen. Dat is ook de reden waarom we die zesde staats hervorming hebben goedgekeurd, waarom die zo belangrijk is en waarom zowel uw partij als de mijne daar op alle beleidsniveaus aan hebben meegewerkt. We zullen op dat moment een ongelooflijke opportuniteit hebben om de bestaande hiaten, waarvoor iedereen gevoelig is, aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, het is uiteraard niet mijn bedoeling om de laatste zes maanden nog een grondige wetswijziging te doen. Wat ik wel essentieel vind, is dat er met de twee niveaus wordt samengekomen om te kijken wat de pijnpunten zijn en waar aandacht aan moet worden gegeven. Wij kennen op Vlaams niveau pijnpunten en op federaal niveau kent men ook een aantal pijnpunten. Die matching moet goed gebeuren zodat, als we alles bij ons hebben, we ook onmiddellijk kunnen starten. Dat was mijn initiële bedoeling.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten en de DISPO-procedure - 315 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, als u naar de indieningsdatum van mijn vraag kijkt, met name 23 oktober, dan zult u begrijpen waarom ik me helemaal niet aan de schriftelijke voorbereiding ervan zal houden. Ik vond het wel belangrijk om ze aan te houden.

Er is heel lang gediscussieerd over het samenwerkingsakkoord, meer dan vijftien maanden. Er zijn een aantal pijnpunten. In de marge van het debat rond het competitiviteitspact een aantal weken geleden in het Overlegcomité vroegen we aan de minister-president hoe het zat met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten en dan inzonderheid de DISPO-procedure om werklozen te activeren. De minister-president kon toen bevestigen dat er een akkoord was.

Ik houd mijn vraag aan om aan de minister te vragen wat nu echt de krijtlijnen van het akkoord zijn en om in het parlement toelichting te geven bij de inhoud van het akkoord, waar nu net de wijzigingen zitten en wat de achtergrond is geweest van de aanslepende discussie. Tot daar mijn vraag die enigszins gereduceerd is. Het leek me toch nuttig dat de minister het parlement inlicht over de bevestiging van de minister-president.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik stel voor dat ik de samenwerkingsovereenkomst overmaak. Zeker ook na de vorige vraag, wil ik even zeggen waar de moeilijkheden zaten waardoor het vijftien maanden heeft geduurd en waarom er in de laatste fase plots problemen waren. In de vorige vraagstelling kwam naar voren dat Vlaanderen moeilijk deed. Daarom wil ik even de voorgeschiedenis weergeven.

Op 6 november is het samenwerkingsakkoord goedgekeurd. Op 20 november 2012, een jaar geleden, hebben alle leden van de gewesten en de gemeenschappen die vertegenwoordigd waren, hun principieel akkoord gegeven aan het voorgelegde ontwerp van samenwerkingsakkoord. Om het praktisch goed te keuren, wensten Wallonië en Brussel extra middelen. Een concreet financieel voorstel is dan rondgestuurd op 22 mei 2013. Het heeft geduurd van november tot mei om een financieel voorstel rond te sturen. De Vlaamse Regering heeft op 21 juni een standpunt rond de extra financiële middelen ingenomen. We vonden dat minstens het percentage dat in het verleden bestond, moest blijven bestaan – je moet niet de goede leerling in de klas bestraffen omdat hij goede resultaten haalt.

Op basis van de standpunten van de verschillende regio's heeft de federale minister van Werk een aangepast voorstel geformuleerd waarmee we volledig akkoord konden gaan. Brussel en Wallonië vonden de extra middelen te beperkt in vergelijking met de bijkomende taken. Zij hebben dan ook gevraagd om de extra taken die voortvloeien uit het akkoord, vooral de verplichte activering van nieuwe 50+-werkzoekenden, geleidelijker te implementeren. Het voorstel was om iedereen tot 55 jaar te activeren vanaf 1 januari 2014. Wallonië en Brussel hebben gevraagd om de activering tot 55 jaar – wij doen dat al tot 58 jaar – pas te moeten doen vanaf 1 januari 2015. Dat heeft de Federale Regering aanvaard.

In de laatste aangepaste versie werden plots eenzijdig twee passages aangepast. Ik vond ze nogal belangrijk. De eerste was dat de samenwerkingsovereenkomst bleef bestaan, ook na de zesde staatshervorming, tot er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst werd gesloten. Mij lijkt het nogal raar dat een samenwerkingsovereenkomst blijft doorlopen, ook als de bevoegdheden veranderen. Ik ben geen jurist, maar ik vraag me af of dat wel wettelijk is. Als je de bevoegdheid krijgt, en die is in tegenstelling met wat in de samenwerkingsovereenkomst staat, lijkt me dat nogal raar. Ik denk dat nieuwe wetgeving daarop primeert. Men heeft, zoals wij hebben voorgesteld, een compromis aanvaard waarbij er een einddatum komt, en dat die einddatum, mocht er geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst komen die rekening houdt met de nieuwe bevoegdheidsverdeling, ten laatste op 31 december 2014 valt.

De tweede eenzijdige aanpassing betrof de afspraak om een voorstel van structurele oplossing uit te werken voor de definitief niet-toeleidbaren. De afspraak was om daar een deadline op te zetten, namelijk eind 2014. Die werd plots weggelaten. Dat was iets waar we over hadden gediscussieerd en waar er een consensus over was met alle partijen. Ik heb toen gevraagd dat die twee punten aangepast werden.

Uw vraag was hoe het komt dat Vlaanderen nu plots moeilijk doet: omdat er eenzijdig twee punten waren gewijzigd die er tevoren wel in stonden en waarvan wij niet zagen waarom ze veranderd moesten worden. Het klopt niet dat de Vlaamse Regering de oorzaak was van die lange onderhandelingsprocedure. Wij waren het van november 2012 eens met wat erin stond, zelfs zonder bijkomende middelen. Wij hebben geen aanpassingen gevraagd. De allerlaatste aanpassingen kwamen er zonder dat er enig overleg was geweest. Nu hebben we een goede samenwerkingsovereenkomst die voor Vlaanderen, als ik het heel zwart-wit samenvat, mijnheer Van Malderen, de bestaande praktijk bevestigt en waar de DISPO op aansluit. Ik zal die overeenkomst overmaken zodat u het kunt nalezen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, u zegt zelf dat er voor Vlaanderen niet zo heel veel verandert. Toch stellen we de vraag omdat we het belangrijk vinden dat ook de andere

gewesten zich inschakelen in de logica die in Vlaanderen is opgezet. De goede leerling moet niet bestraft worden en kan ook wel blij zijn als anderen in de klas het beter beginnen te doen. Voor Wallonië en zeker ook Brussel is dit een bijzondere stap voorwaarts. U hebt het zelf gehad over oudere werklozen en de begeleiding tot 55 jaar. Hierin zit ook het richtsnoer om jongeren ten laatste vanaf vier maanden te begeleiden. Dat is belangrijk. Als het akkoord op het terrein ook wordt uitgevoerd, kunnen we een besparing in de sociale zekerheid realiseren, die dan nog terugverdieneffecten heeft ook. Het is een besparing die niemand pijn doet, in tegendeel, het helpt mensen aan de slag.

Het is een belangrijk discussiepunt geweest, begrijp ik, of er een einddatum werd ingeschreven. Dat is nu 31 december 2014. Eerlijk gezegd snap ik echt niet goed waarover het debat ging. De regel is bijzonder helder: bevoegdheden kunnen overgaan, maar er zit continuïteit in het systeem zolang er geen nieuw wetgevend initiatief wordt genomen. Zowel in de huidige als in de vernieuwde formulering, waar blijkbaar discussie over heeft bestaan, blijft die regel perfect van toepassing. Gesteld dat de bevoegdheid was overgegaan en dat Vlaanderen onmiddellijk regelgeving had gemaakt, was dit akkoord uiteraard zonder voorwerp. Aan de andere kant vraag ik me af, en dat is een stille oproep, of Vlaanderen en dit parlement klaar zullen zijn tegen 31 december 2014 voor deze regelgeving, niet alleen wetgevend maar ook op het terrein. Doordat er een absolute deadline is ingeschreven, kan er mogelijk een vacuüm ontstaan.

Het debat over de niet-toeleidbaren is al heel oud. Ik herinner me dat het de eerste keer opdook toen Fons Leroy stelde dat tussen 10 en 15 procent van de mensen die we in sluitende aanpak steken, niet klaar is voor de arbeidsmarkt. Voor sommigen is dat tijdelijk, voor anderen lijkt dat eerder definitief. We hebben er alle belang bij om dat debat te beslechten, om een antwoord te bieden op de vraag die gesteld is vanuit een op dat moment nieuwe realiteit, met name dat we begeleiding en activering organiseerden. Ik pleit er alleen voor – en dat vind ik ook wel terug in het akkoord – dat we een realistische deadline aanhouden om dat debat te beslechten. Er ligt zeer veel werk op de plank, we doen onszelf geen plezier met een deadline die eigenlijk niet haalbaar is.

Minister Philippe Muylers: Ik heb niet gezegd dat ik het niet belangrijk vind en ik ben het met u eens dat het goed is dat ook de andere regio's ervoor zorgen dat ze de activering uitbreiden. Ook voor andere aspecten in DISPO is het een belangrijke overeenkomst. Ik wou enkel zeggen dat er voor de praktische werking in Vlaanderen niet megaveel verandert.

Ik vond het raar dat, waar er vroeger een einddatum stond, met name de zesde staatshervorming, die nu plots verdwenen was. Stel u voor dat wij wel klaar zouden zijn en anderen niet, dan stond op papier dat de samenwerkingsovereenkomst bleef bestaan. Als de ene klaar is en de andere niet, hoe wordt het dan geregeld? Ik ben het met u eens dat we hard zullen moeten werken om op 31 december 2014 klaar te zijn, maar natuurlijk bestaat altijd de mogelijkheid om deze samenwerkingsovereenkomst toch nog te verlengen voor zes maanden, als dat nodig zou blijken. Nu zijn we zeker dat de discussie zal worden gevoerd, want zonder discussie zitten we op 31 december 2014 eventueel met een vacuüm. Wij willen vooral dat de discussie kan worden gevoerd.

Ik ben het eens met uw punt over de definitief niet-toeleidbaren. Het was ook mijn doelstelling dat die discussie wel opnieuw werd gevoerd. Ik denk dat er vroeger nog eens een einddatum heeft gestaan. Ik heb het gevoel dat die discussie amper wordt gevoerd. Als die datum plots verdwijnt, is het toch goed dat die weer wordt opgenomen. Het is nodig dat we de discussie voeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■